

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 2 oktober 2014

MEDITATIE

Verlangen der liefde

In de tekstverzen die aan bovengenoemde voorafgaan, heeft de lijder uit het land van Uz eerst mogen getuigen van de zekerheid van zijn geloof en de rijkdom van zijn hoop met de woorden: 'Want ik weet: Mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan; en als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Denwelken ik voor mij aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen, en niet een vreemde.'

Jobs hoop is hoop op God! Niet omdat de Heere zoveel geeft, maar omdat Hij de Volzalige in Zichzelf is. Die als zodanig het hoogste goed is voor een in zichzelf ellendig en verloren mens. Alles is Job ontnomen, behalve zijn leven, en nu zegt hij in deze woorden dat God zijn hoogste Goed is! Hij heeft de Heere leren liefkrijgen om Wie Hij

Mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.

Job 19:27b

is, en niet om bijbedoelingen. Het is degene die oprecht gemaakt wordt om God Zelf te doen! En zie, van dat verlangen naar Gods gemeenschap spreekt Job nu ook in de woorden 'mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.' Dit is een merkwaardig oosterse, maar vooral bijbelse uitdrukking.

In de Heilige Schrift zien we dikwijls dat het innerlijk leven van de mens met zijn begeerten en aandoeningen tot het hart wordt teruggebracht. Een enkele maal wil de Bijbel nog dieper in deze gevoelens afdalen, en spreekt Gods Woord van de nieren. Zo wordt bijvoorbeeld van God gezegd dat Hij harten kent en nieren proeft. En in Psalm 16 lezen we dat David zegt: 'des nachts onderwijzen mij mijn nieren.' De begeerte, het verlangen van Job naar de levende Verlosser is zó sterk, dat ook hij deze zegswijze gebruikt: 'Mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.' Job ziet er niet in de eerste plaats naar uit om van zijn lijden verlost te worden. Nee, de diepste grond van deze uitroep is het verlangen der liefde om zijn Verlosser, zijn Goël te aanschouwen, met Wie hij door het geloof verenigd is. Het geloof is door de liefde werkende.

Wie de liefde Gods niet kent, die kent ook dit verlangen niet. Die begrijpt niet, dat een wedergeboren zondaar niet echt leven kan zonder het lichten van Gods vriendelijk Aangezicht. Maar ieder die uit God geboren is, kent ook iets van dit verlangen der liefde, van dit verlangen der ziel naar de ontmoeting met God. De liefde tot God is er, of ze

is er niet! Met de liefde, daar begint alles mee en daar eindigt alles mee in het geestelijke leven. Zowel voor de kleinste als voor de grootste in de genade. Zonder de liefde, zegt Gods Woord, zijn we een luidende schel en een klinkend metaal, ook al zouden we een geloof hebben om bergen te verzetten, al zouden we alle verborgenheden weten en de taal der engelen spreken. Maar wie het verlangen der liefde niet heeft, heeft God niet!

Want liefdeloos is goddeloos. De liefde is de vervulling van de wet. Gods verborgen omgang vinden zielen daar Zijn vrees, daar de liefde in woont.

En zie, dat innerlijk verlangen naar Gods gemeenschap, dat Job hier uitspreekt in de woorden 'mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot', dat is nu een onbedrieglijke eigenschap van het leven der genade. Dat verlangen wordt door de Heilige Geest in de wedergeboorte in de harten van Gods kinderen gewerkt.

We leren dan immers dat we God kwijt zijn; dat we moed- en vrijwillig Zijn gemeenschap hebben verloren. Dat doet ons schreeuwen naar God, meer dan een hert schreeuwt naar de waterstromen. Ontdekking aan onze zonde doet pijn! Dat werkt smart in onze harten. Het is een liefdesmart, omdat we tegen zulk een goedgeoed God gezondigd hebben, Die niet ophoudt ons na te wandelen met Zijn geduld en goedertierenheid.

Is de zonde u, jou, zo al tot smart geworden? Als dat niet het geval is, mist u, mis jij, het belangrijkste!

Dan blijven we in de duisternis, en gaan we de eeuwige duisternis tegemoet. Maar weet, nóg is er bij Jobs Verlosser redding, behoud, te verkrijgen! Hij, de levende Verlosser, draagt de sleutels van hel en dood en Hij is daarom ook machtig om u, om jou, uit het zondegraf op te wekken.

Roep Hem dan aan in het heden der genade! Toe, doe het nu! U, jij kunt nog bekeerd worden! En de Heere heeft geen lust in onze dood, maar daarin dat we ons bekeren en leven!

Moerkapelle,

ds. J. Driessen

Inhoud

- 1 Verlangen der liefde
- 2 Gered door een afgescheurd Bijbelblaadje
- 3 Stem uit het verleden
- 4 Koninklijke onderscheiding
- 5 Even maar...
- 6 In antwoord op uw vragen...
- 7 Geloven als werkwoord én zelfstandig naamwoord
- 8 Augustinus en het studentenleven (2)
- 9 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 13 Kerkdiensten

Gered door een afgescheurd Bijbelblaadje

Indrukwekkend getuigenis in India

Ooit verscheen er een preek over “de sprake van het olijvenblad”. Die preek ging over Noach in de ark, over de duif die hij had uitgezonden en over het olijvenblaadje dat deze duif bij haar terugkeer meebracht als een teken van hoop. Enkele weken geleden hoorde ik “de sprake van een Bijbelblad”. Het was op een conferentie van het Deputaatschap voor Bijbelverspreiding in India dat deze sprake werd vernomen. Het klonk door in het getuigenis van een man voor wie een afgescheurd Bijbelblaadje zijn redding betekende. Ik wil u dit indrukwekkende getuigenis niet onthouden.

Hij kwam naar voren aan het einde van de conferentie. Hij was één van de deelnemers die mochten vertellen wat ze geleerd hadden van de inleidingen. Het thema van de conferentie dit jaar was “de orde des heils”. Aan de hand van de “Christenreis” van John Bunyan mochten ds. Clements en ondergetekende spreken over roeping en wedergeboorte, rechtvaardigmaking en geloof, heiligmaking en heer-

lijkmaking; kortom, over de weg die de Heere met de Zijnen houdt. Eén van die deelnemers had erg genoten van het levensverhaal van John Bunyan, zoals dat op een eenvoudige wijze verteld was door de zus van ds. Clements. Maar hij vertelde ook iets over zijn eigen leven. Luister maar mee.

Omdat de Heere Zijn Woord had gebruikt om hem te redden van een gewis verderf, wilde hij dat Woord ook aan anderen bekendmaken.

Levensmoe langs een spoorbaan

Het gebeurde op een dag dat hij alle moed om verder te leven had verloren. Mensen hadden hem in de steek gelaten en zijn Hindoegoden konden hem ook niet helpen. In die zwarte wanhoop besloot hij een einde aan zijn leven te maken. Hij zou zich voor een trein werpen en eindelijk rust vinden. Althans, dat hoopte hij. Maar

terwijl hij langs een spoorbaan stond te wachten op een aanstormende trein om zijn voornemen uit te voeren, viel zijn oog op een afgescheurd blaadje. Nieuwsgierig pakte hij het op en begon te lezen. Het was een blaadje uit de Bijbel, het heilige boek van de christenen. Van dat boek verstond hij weinig, maar de woorden op dat blaadje troffen hem. Hij raakte er zo van overstuur dat hij zijn bewustzijn verloor en flauw viel. Toen hij even later weer bijkwam was de trein voorbijgedenderd. Zijn leven was nog gespaard. En de Heere had er een verkreukeld Bijbelblad voor gebruikt.

Op zoek naar het hele boek

Zijn ellende was nog niet voorbij, maar één ding wist hij: ik moet het boek in handen krijgen waaruit deze bladzij is gekomen! En zo ging hij van het blaadje op zoek naar het hele boek. Zocht hij tevergeefs? Nee, de Heere deed geen half werk. Hij kwam in contact met christenen die hem verder onderwijs gaven. Hij hoorde over dezelfde zaken waarover Bunyan vertelt in zijn “Christenreis naar de eeuwigheid”: over het leven in de Stad Verderf, het zondenpak van hem die ontwaakte, zijn verlangen naar verlossing, het onderwijs van Evangelist, de omzwervingen van Christen, zijn benauwdheid in het Moeras Wanhoop, zijn ingaan door de Enge Poort, zijn verblijf in het Huis van de Uitlegger, zijn zien op het kruis van Christus, de vrede die hij vond in een Drie-enig God, en zijn verdere pelgrimstocht naar het hemelse Jeruzalem. Een nieuwe wereld ging open voor de man die moedeloos langs de spoorbaan had gestaan. Zijn voeten werden geplaatst op een andere baan, een betere baan. Dat wilde hij graag vertellen.

Bijbelverspreider onder zijn volk

De ommekeer in het leven van deze man had nog een ander gevolg. Omdat de Heere Zijn Woord had gebruikt om hem te redden van een gewis verderf, wilde hij dat Woord ook aan anderen bekendmaken. Hij begon daarom Bijbels en traktaatjes te verspreiden in zijn directe omgeving. Na verloop van tijd kwam hij in contact met ds. Kumara, de contactpersoon van ons Deputaatschap voor Bijbelverspreiding. Laatstgenoemde kon hem helpen aan goede en verantwoorde lectuur die vanuit Nederland wordt aangeleverd of met behulp van Nederland wordt gedrukt in India. Ds. Kumara heeft inmiddels een heel net-

Conferentie in India; een indrukwekkend getuigenis.

werk van contacten opgebouwd en een heel legertje van vrijwilligers gecreëerd die onze lectuur verspreiden tot in de uithoeken van de Indiase deelstaat Dandra Pradesh. Op deze conferentie mochten we dus één van die vrijwilligers ontmoeten en zijn getuigenis beluisteren. Het was de sprake van een afgescheurd Bijbelblad. Het was de boodschap van het Woord dat voortgang heeft, ook in dat grote land met zijn 1,3 miljard inwoners.

Geen onbegonnen werk

Vervuld van indrukken en gedachten zijn we weer huiswaarts gekeerd. We kunnen ook weleens moedeloos zijn. Dan denken we: Waar doen we het voor? Zou er wel vrucht zijn op al die inspanningen? Zou de Heere dwaze mensen zoals wij willen gebruiken? Tijdens de conferentie met die bijna 250 mannen in India hebben we een ogenblik moed geschept. Nee, het werk van Bijbel- en lectuurverspreiding is geen onbegonnen werk. Het is werk dat in de eeuwigheid is begonnen. En het is werk dat vrucht zal dragen. Omdat Christus loon op Zijn middelaarsarbeid zal ontvangen. Gods werk gaat door. Zijn Woord zal niet ledig tot Hem wederkeren. Soms is het maar een klein afgescheurd blaadje dat doel treft. Maar het Woord doet kracht. Ook vandaag worden er nog mensen toegebracht.

Wie helpt er mee?

Wat is het groot dat de Heere daartoe het werk van Bijbelverspreiding wil gebruiken. Wie helpt er mee? De tijd is kort. Het hindoe-extremisme in India neemt schrikbarend toe. De christenen die we gesproken hebben zijn bezorgd. Er is nog steeds gelegenheid om Bijbels en goede lectuur te verspreiden, maar de deur lijkt langzaam maar zeker dicht te gaan. Toe, zet uw schouders er eens onder en maak vandaag nog een gift over voor dit zo noodzakelijke werk! Het IBAN-nummer is: NL81 RABO 0322 4223 29 t.n.v. Deputaatschap Bijbelverspreiding Gereformeerde Gemeenten. We hopen van harte dat ook de kerkenraden ons willen gedenken met een collecte rond de reformatieherdenking op 31 oktober en dat er gebed mag zijn voor dit werk. Opdat het Woord zijn voortgang zal hebben en "de sprake van het Bijbelblad" door velen mag worden gehoord!

Namens het Deputaatschap
voor Bijbelverspreiding,
ds. C. Sonneveld

ds. F. Costerus
1635-1703

De wedergeboorte en verandering aan de bondgenoten beloofd

En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezigen hart geven.

Ezechiël 36:26, 27

Het is de Heere, Die de mens vernieuwt en verandert. Het is Gods werk in de verdorven mens een nieuw hart en een nieuwe geest te geven: *Ik zal geven.*

Het is de Heere, Die het duistere en gesloten verstand opent, en met de rechte kennis van God en Zijn heilige wil verlicht. Hij opende het hart van Lydia, zodat Paulus' woorden ingang kregen, Hand. 16:14.

Het is de Heere, Die des mensen wil, welke anders zo afkerig was van God en strijdend tegen Zijn wil, verandert en neigt tot Zijn gehoorzaamheid, en een innerlijke lust en liefde tot Zijn geboden aandoet: *Het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen*, Filip. 2:13.

Het is wel zo, dat het Woord en de prediking des Woords een middel en oorzaak is waaronder en waardoor de Heere werkt, om welke redenen dan van de wedergeborenen gezegd wordt *wedergeboren te zijn, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwigblijvende Woord Gods*, 1 Petr. 1:23. Maar al de werking van het Woord Gods is alleen een zedelijke werking, bestaande in voorstelling en aanraden, zonder enige invloeiende kracht en genade in de ziel over te brengen; de Heere onze God is Degene, Die Zelf met Zijn genade in het hart invloeit en krachtdadig werkt.

Ja, het is niet te vergeefs dat de Heere zegt: *Ik zal het geven*, want waarlijk, Hij doet het niet om enige voorgaande geschiktheid en waardigheid die Hij in de mens vindt en waarom het betamelijk zou zijn dat Hij hem zulk een hart zou geven. O neen! De Heere vindt de mens onrein, verdorven, versteend, en dientengevolge walgelijk en onwaardig. Lees slechts met verstand en aandacht de eerste 14 verzen van Ezechiël 16, en gij zult zien hoe naakt en bloot, hoe verlaten en walgelijk, hoe vertreden in het bloed de Heere Zijn Israël vond, ten dage als Hij hen opnam en tot hen zeide: *Leeft.*

Het is enkel genade en louter goedertierenheid dat de Heere dit doet; Hij geeft en schenkt de zondaar zulk een nieuwe gestalte. Paulus - sprekend van het geloof der Filippenzen en van hun strijd voor de zaak van Christus en hun lijdzaamheid daarin - noemt dat alles een genadegift. *Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden*, Filip. 1:29. Het is de Heere Die het doet, en het is een gift van Hem.

Uit: *De geestelijke mens*, Florentius Costerus, Barneveld 2001

Koninklijke onderscheiding

Jaarlijks rond de Koningsdag is er de zogenaamde lintjesregen. Ook bij andere gelegenheden ontvangen mensen een Koninklijke onderscheiding. Sommige mensen hebben er moeite mee om deze onderscheiding te accepteren. Ook christenen. Mag je als christen eigenlijk wel een onderscheiding aannemen van een staatshoofd van wie je weet dat hij niet wandelt naar Gods geboden? Vragen hierover zijn aanleiding om er wat gedachten over te geven.

Bij de jaarlijkse lintjesregen rond Koningsdag worden vele mensen onderscheiden. Die onderscheidingen zijn zeer gevarieerd. De bekendste en de meest toegekende onderscheiding is de benoeming tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Daarnaast zijn er nog vele andere onderscheidingen die worden toegekend naar de mate van de verdiensten van de te decoreren persoon.

De Koninklijke onderscheiding is te beschouwen als een waardering van de overheid voor burgers die zich op politiek, maatschappelijk of kerkelijk terrein door hun activiteiten onderscheiden en door anderen worden gezien als mensen met bijzondere

verdiensten. Een Koninklijke onderscheiding vraag je immers niet voor jezelf aan, al zijn er wel mensen die dat hebben geprobeerd, maar wordt aangevraagd door anderen. Die ander meent dat de te decoreren persoon een Koninklijke Onderscheiding verdiend heeft.

Weigeren

Er zijn allerlei redenen waarom mensen een Koninklijke onderscheiding niet willen accepteren. Principiële republikeinen motiveren dat door te zeggen dat als ze deze wel zouden accepteren, ze daarmee de monarchale regeringsvorm accepteren. Er zijn ook mensen die zeggen: Ik heb niet meer gedaan dan wat ik moest doen. Dat hoeft helemaal niet als verdienstelijk te worden gezien, want er zijn anderen die zich veel meer verdienstelijk hebben gemaakt dan ik, maar die niet zijn voorgedragen voor een onderscheiding. Een aansprekend argument!

Uiteraard is iedereen vrij om een Koninklijke onderscheiding te weigeren. De vraag is echter of er voor een christen principiële redenen zijn om een Koninklijke onderscheiding te weigeren.

De bescheidenheid die een christen past wordt verloochend als we met de onderscheiding hoogmoedig worden.

Principiële redenen?

Daarvoor worden onderscheiden argumenten aangevoerd. Een van die argumenten is dat men zegt: Een christen moet bescheiden zijn. Door het aannemen van een dergelijke onderscheiding verloochen je feitelijk die bescheidenheid. Tegenover dit argument kan worden aangevoerd dat in de Bijbel niet in negatieve zin gesproken wordt over het uiten van waardering voor wat iemand deed of doet. Denk aan de gelijkenis van de tien ponden in Lukas 19. En van de deugdzame huisvrouw uit Spreuken 31 wordt gezegd in vers 31: 'Geef haar van de vrucht harer handen, en

De Koninklijke onderscheiding is slechts voor de tijd. Daardoor wordt de waarde van deze onderscheiding ook betrekkelijk.

laat haar werken haar prijzen in de poorten'. De kanttekeningen bij dit vers luiden: 'Dat is, in de openbare vergaderingen des volks, die in de poorten plachten te wezen, waar men het gericht hield.' De bescheidenheid die een christen past wordt verloochend als we met de onderscheiding hoogmoedig worden. Dan wordt van Spreuken 22:1 ('De naam is uitgelezen dan grote rijkdom, de goede gunst dan zilver en dan goud') en Spreuken 22:4 ('Het loon der nederigheid, met de vreze des HEEREN, is rijkdom, en eer, en leven') een onterechte tegenstelling gemaakt. Een mens kan door de waardering van anderen voor zijn prestatie opgeblazen worden, maar dat kan ook als hij door anderen wordt geprezen om zijn nederigheid.

Gods dienaressen

Een ander argument is dat men door het aannemen van een Koninklijke onderscheiding zichzelf min of meer medeverantwoordelijk gaat stellen voor het doen en laten van een staatshoofd, die zich nauwelijks gelegen laat liggen aan christelijke normen en waarden. We vergeten dan mijns inziens dat het God heeft behaagd ons deze overheid en deze vorst te geven. Ook al gedragen zij zich niet overeenkomstig God Woord, ze blijven Gods dienaressen ons ten goede. Die overheid moeten wij gehoorzamen. Men heeft weleens gezegd dat we die door

God gegeven overheid juist beledigen en dus niet erkennen als van God gegeven als we een onderscheiding weigeren. Vanuit het theocratische gedachtegoed is weigeren in die visie niet mogelijk. Zover zou ik niet willen gaan. Dit zou in feite neerkomen op gewetensdwang in een middelmatige zaak.

We behoeven elkaar in dit opzicht niet de maat te nemen. Gewetensdwang is evenmin geoorloofd. Maar het komt mij voor dat er geen steekhoudende Bijbelse argumenten zijn aan te wijzen waarom we een Koninklijke onderscheiding zouden moeten weigeren. Als men al meent die niet te moeten accepteren, dan kan men beter van te voren aanvoeren dat men er niet voor voelt. Meestal is toch de

waas van geheimzinnigheid die rond de uitreiking van een onderscheiding hangt niet meer dan gespeelde camouflage. De decorandus vermoedt meestal wel iets. Niet altijd, want ik heb wel meegemaakt dat iemand spontaan verrast werd toen hij zijn naam hoorde noemen.

Een Koninklijke onderscheiding moet bij overlijden door de nabestaanden worden ingeleverd. Zij is slechts voor de tijd. Daardoor wordt de waarde van deze onderscheiding ook betrekkelijk. Hoe anders als we uit genade het geestelijke onderscheidingsteken hebben ontvangen. Die verduurt de tijd en de eeuwigheid. Die hoeft niet ingeleverd te worden. Een onderdaan te mogen zijn van de Koning der koningen gaat de hoogste aardse onder-

scheiding te boven. Zijn onderscheidingsteken? 'Staande voor den troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen' (Openbaring 7:9).

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

P.S. Als redactie merken wij bij het bovenstaande op dat het elke kerkenraad uiteraard geheel vrijstaat al of niet een Koninklijke onderscheiding aan te vragen voor een ambtsdrager e.a. En ook om hiervan eventueel melding te laten maken in ons blad. Dit naar aanleiding van een uitvoerige brief van een kerkenraad om beide niet langer te doen.

v. A.

Even maar...

Onwaarachtig

Wat begon het toch mooi. Heel bescheiden verborg koning Saul zich. Hij voegde zich zelfs onder de profeten. Maar wat blijkt uit de vruchten van zijn leven? Dat het helaas nabijkomend werk is.

Welke vruchten zijn dat dan? Ongehoorzaamheid en eigenwillige godsdienst: 'ik doe mijn eigen zin en ik dien de Heere op mijn eigen manier'. Dan ontwikkelt zich een proces waarin de onwaarachtigheid steeds toeneemt. Een sfeer van liegen en bedriegen heerst in zijn leven en huis. Hij komt zijn belofte aan David niet na (1 Sam 18: 19). Heel gemakkelijk neemt hij de naam van de Heere op zijn lippen. Hij zweert onnodig en gemakkelijk bij Gods naam (1 Sam. 19:6).

Waarheid en leugen lopen door elkaar heen. Hij vleit en meent niet wat hij zegt. En weer komt hij onder de indruk van de profetenzonen in Najoth. Het is niet te onderscheiden van het ware profeteren: God lovend en Zijn naam groot makende, met gebeden en lofzangen (kantt. 24 bij 1 Sam. 19:20). Tenslotte eindigt dit trieste leven

in de duistere sfeer van leugenachtigheid in de herberg van de satan te Endor (1 Sam. 28:7) en in het slaan van de hand aan zichzelf. Wat een waarschuwend voorbeeld van het nabijkomende werk.

'Allerlei liegen en bedriegen als eigen werken des satans...' (HC antw. 112). Daar hoort ook allerlei vleitaal bij waarbij de leugen de boventoon voert. Wee, het leven in een onware sfeer. Spreken over 'geliefde dit en geliefde dat' maar er niets van menen. Met een dubbel hart vleien met de lippen. De eerbied voor de waarachtigheid en de vreze des Heeren doe ons toch wars zijn van deze praktijken. Zowel van vleien als van gevleid willen worden. Natuurlijk zijn er omgangsvormen. Doch nimmer ten koste van de oprechtheid. De Heere maakt toch wáár, voor God én mensen, in daden én woorden? Dat is toch één van de eerste kenmerken van het ware Geesteswerk? Geloven we in de kerk werkelijk nog dat de Heere alles hoort en weet? En dat Hij ook al onze woorden in het gericht zal brengen? (NGB 37 midden). Dat de leugensfeer in onze samenleving

steeds meer hoogtij viert is merkbaar. Maar dat dit ook in de kerk niet meer als zonde wordt aangemerkt is extra pijnlijk. Dan is ook daar zonde geen zonde meer! Beleefdheidsfrases zonder inhoud. We moeten immers aan ál onze zonden ontdekt worden, opdat we eerlijk voor God en mensen leren wandelen. De Geest der waarheid maakt toch áller zonden vijand? (HC zondag 33). Die oprecht van hart en wandel zijn, zingen we toch in Psalm 32?

Er zijn kringen en gezinnen waarin de sfeer zo onwaar is, zo gemaakt en gespeeld. Zich anders voordoen als we werkelijk zijn. Daarbij verkrachten we dagelijks ons geweten, en dat van onze kinderen. Laten we toch in de opvoeding en in de kerk het besef van de heiligheid van het negende gebod bijbrengen. Want het lijkt allemaal zo onschuldig, maar de gevolgen zijn zo ernstig. Denk toch aan koning Saul! De voortgezette leugen eindigt zeker bij de vader der leugenen. Het ware Godswerk eindigt in en bij de God der waarheid.

v. A.

In antwoord op uw vragen...

Elke zondag horen we - meestal in de tweede dienst - de Twaalf Artikelen van het algemeen ongetwijfeld en christelijk geloof voorlezen. Daarin beled de eerste christelijke kerk op een korte wijze de inhoud van het ware zaligmakende geloof.

Deze Twaalf Artikelen zijn ontstaan vanuit de doopformule van Matthéüs 28:19, de eerste korte belijdenis van de christelijke kerk. De uitbreiding hiervan is vooral gekomen door de dwalingen die in de kerk ontstonden en die op deze wijze werden ontkracht. Vandaar dat ook vanuit de Twaalf Artikelen, enkele eeuwen later, de belijdenis van Nicéa is ontstaan. Deze lijkt veel op de Twaalf Artikelen, maar is heel uitgebreid op het punt van het feit dat de Heere Jezus waarachtig en eeuwig God is (art. 2), waarachtig mens is (art. 3) en dat de Heilige Geest ook waarachtig God is (art. 8). Zaken die in de kerk van die tijd werden bestreden.

Nu bereikte de redactie een vraag waarom zowel in de Twaalf Artikelen als in de belijdenis van Nicéa met nadruk beleden wordt dat God de Vader de Schepper is van alle dingen en dat daarbij niet wordt gezegd dat ook de Zoon en de Heilige Geest betrokken zijn bij het scheppingswerk. Terwijl de Heilige Schrift dat toch heel duidelijk leert. Denk alleen maar aan Psalm 33:6. Waarom noemen onze vadersen bij de schepping niet ook het werk van Christus en de Heilige Geest?

Mogen we er nog een vraag bij stellen? Waarom wordt het verlossingswerk eigenlijk alleen genoemd als het werk van Christus, terwijl daar toch ook de Vader als de Gever van Zijn Zoon bij betrokken is. En ook de Heilige Geest als Bewerker van de ontvangenis van Christus in de maagd Maria kan daar niet bij gemist worden. Ja, het werk des Geestes

in het hart van een zondaar, die Geest Die Heere is en levend maakt - zoals Nicéa dat belijdt - kan toch ook niet zonder het verkiezend welbehagen des Vaders en de kopende arbeid van de Zoon!

Onze vadersen hebben in de Twaalf Artikelen en Nicéa met nadruk willen leren, vaak te midden van de dwalingen, wat nu *bijzonder* het werk van de drie onderscheiden Personen is. En dan ligt de nadruk van het werk des Vaders op de schepping, bij het werk van de Zoon op de verlossing, en bij het werk van de Heilige Geest op de toepassing van de zaligheid in het hart van verloren, verkoren Adamskinderen en het heiligen van Gods kinderen. Maar van al dat werk geldt - zowel van de schepping, de verlossing als van de herschepping tot zaligheid - dat het is het werk van de Drie-enige God.

Vroeger zeiden ze wel dat in de Goddelijke huishouding ieder Zijn eigen taak heeft. Zoals in een gezin, elk zijn eigen bijzondere taak heeft, de vader anders dan de moeder en de kinderen weer anders dan de ouders, zo heeft in de Goddelijke huishouding elk Zijn eigen bijzondere Goddelijke 'taak'. Alles blijft ten diepste Gods werk, het werk van de Drie-enige God.

De vraag blijft over of u iets van dat Goddelijke werk ter zaligheid in uw hart verstaan mag. Volk des Heeren, hoe staat het met de zielsbevindelijke kennis van de drie onderscheiden Personen van het Goddelijke Wezen? Straks zal Gods kind eindigen in het eeuwig aanbidden van het werk van de Drie-enige God. Ere zij de Vader, ere zij de Zoon, ere zij de Heilige Geest. Zult u, zal ik daar ook bij zijn?

Scherpenzeel,

ds. A. Verschuure

Geloven als werkwoord én zelfstandig naamwoord

“Geloven doe je maar in de kerk, hier moet je het weten!” Een uitspraak die ds. C. Sonnevelt zich herinnert uit zijn studietijd. In een gemeente waar hij later kwam, hoorde hij: “Je moet geloven en je mag geloven. Christus heeft immers alles volbracht.” Maar hij kon het niet. Totdat de Heere het geloof schonk. In zijn lezing op de tweedaagse zomerconferentie voor studenten benadrukte de predikant uit Krabbendijke dat het geloof inderdaad ieders plicht is, maar ook een gave van God is.

Een recordaantal van 270 studenten was vrijdag 12 september naar Hogeschool De Driestar gekomen om samen na te denken over het thema ‘Houvast in de storm’. Na het middagprogramma voor de eerstejaars en een maaltijd opende ds. G. Clements de avond met het lezen van Daniël 1. Toen Daniël en zijn vrienden gingen studeren aan het hof van Nebukadnézar, kregen zij te maken met een heel indoctrinatieprogramma.

Staande blijven

Wie kan weerstand bieden, toen en nu, aan de invloed van de wereld? Maar dan het wonder: Daniël nam voor *in zijn hart* dat hij zich niet zou verontreinigen. Niet in zijn hoofd of met zijn mond alleen, maar de oprechte keus was in zijn hart gelegd. Hierna

ging alles niet vanzelf, want hij en zijn vrienden kregen een proeftijd van tien dagen, waar ze als goud mochten uitkomen. Ze streden de goede strijd! Ds. Clements wenste de aanwezigen toe, zo in de studietijd staande te mogen blijven door Gods genade.

Na deze opening werd de nieuwe handreiking voor studenten, het boekje *Wijsheid en wetenschap*, symbolisch aangeboden aan studenten en mentoren van de studiekringen. Daarop begon ds. Sonnevelt zijn lezing ‘Het geloof beleden’ met persoonlijke ervaringen uit zijn studententijd waarin het geloof in God en het geloof van de ‘zwartekousenkerk’ als achterhaald werd voorgesteld. Op de apologetiek ging hij verder niet in, dat zou student W.A. Zondag als vervanger van ds. W. Visscher zaterdagmorgen doen in een lezing met de titel ‘Het ongeloof bestreden’.

Eenzijdigheid

Vrijdagavond zette ds. Sonnevelt uiteen wat wij over het geloof belijden. “Een waar geloof is kennis en vertrouwen. Beide moeten in evenwicht zijn: als alle nadruk op kennis ligt, krijgt het geloof iets verstandelijks en kils, maar bij een te groot accent op vertrouwen krijg je een vaag en emotioneel geloof.” “Onze gemeenten krijgen wel het verwijt dat we te weinig nadruk op het geloof leggen, dat het steeds maar gaat

over de wedergeboorte en dat het begin uit God moet zijn. Natuurlijk moeten we waken voor eenzijdigheid. Feit blijft echter dat een onbekeerd mens niet wil en kan geloven. De plicht om te geloven in Johannes 1:12 is honderd procent waar, maar je moet die tekst wel in zijn verband lezen! In het vers ervoor staat dat de Zijnen Hem niet aangenomen hebben en in vers 13 staat het werk van de Heilige Geest centraal. Ook de structuur van het gesprek met Nicodémus in Johannes 3 is leerzaam: eerst het werk van de Geest, dan het geloof in Christus en ten slotte de liefde van de Vader.”

Onderscheid in geloof

Ds. Sonnevelt wil niet over het geloof in algemene zin spreken, maar onderscheid maken, “anders blijft er een algemeen Godsgeloof over”. Allereerst tussen het zaligmakende geloof en het tijd-, wonder- en historische geloof. Of tussen een verzekerd en een toevluchtnemend geloof zoals bij de bloedvloeiende vrouw. Maar ook, zoals Comrie doet, tussen de hebbelijkheid (*habitus*) en de dadelijkheid (*actus*) van het geloof. Hij nam stelling in een discussie of iemand al gelooft als hij treurt over de zonde, of pas wanneer hij Christus aanneemt. Als de Heere nieuw leven plant, wordt er een compleet, nieuw mens geboren; die kan niet alles, maar alles is er wel. Er moet geloof geplant zijn voordat iemand daadwerkelijk kan geloven. Geloven is dus niet alleen een werkwoord, maar ook een zelfstandig naamwoord.”

Oproep

“Je kunt tegen zulke uitdrukkingen als van Comrie aanhikken en ze geestelijke wiskunde noemen, maar ze zijn vaak uit pastorale redenen ontstaan: om worstelende tobbers te troosten en de weg te wijzen. Er is opwas in het geloof; niet iedere gelovige is verzekerd. Krijgen we zo geen christen- in plaats van Christusprediking? Het aanbod van genade en de oproep tot bekering moet duidelijk in de prediking klinken, maar moet geen nieuwe eis worden. Het geloof is en blijft een gave van God.”

Voordat de deelnemers in gespreksgroepen dieper op het thema gingen, gaf de spreker een lijst met tien handreikingen, waarvan de laatste luidde: “Rust niet voordat je het ware geloof deelachtig bent en zeggen kunt: ‘Ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord!’”

Een recordaantal van 270 studenten was naar Hogeschool De Driestar gekomen om samen na te denken over het thema ‘Houvast in de storm’. Foto: Martin Droog

Augustinus en het studentenleven

Student in Carthago

Voor de studie welsprekendheid verhuisde Augustinus naar Carthago. De overgang van het stadje Thagaste naar deze grote en bruisende stad heeft hij aanvankelijk als een schok ervaren: 'Ik kwam in Carthago en overal om mij heen rumoerden, als een kokende ketel, de ontterende liefdes' (III, 1). Al snel kwam Augustinus in een geestelijke leegte terecht. Dat zien we duidelijk in zijn leefstijl. Hij brak met de christelijke opvoeding van zijn moeder en koos voor werelds genot. 'Ik had het lagere schoon lief' (IV, 20).

Vleselijke wellust

'In dat zestiende jaar van mijn leven (...) toen de waanzin van de wellust de staf over mij ging zwaaien en ik mij met handen en voeten aan hem overgaf, aan die wellust, waar de menselijke ontarding vrijdom aan geeft, maar die voor Uw wetten ongeoorloofd is' (II, 4). 'Uit de modder van de vleselijke begeerlijkheid en uit het hete welwater van de manbaarheid walmden dampen op, die mijn hart omwolkten en verduisterden, zodat het onderscheid tussen de onvertroebeldheid van de liefde en de nevels van de wellust teleooring' (II, 2). 'De doornstruiken van de zinnelijke lusten groeiden mij boven het hoofd en er was geen hand die ze uitrukte' (II, 6). 'Liefhebben en liefde ontvangen was mijn vreugde, vooral wanneer ik ook van het lichaam genoot van wie mij liefhad. Zo kwam het dat ik de bronader van de vriendschap besmeurde met het vuil van de begeerlijkheid en haar stralend wit verduisterde met wat er opwolkte uit de onderwereld van de wellust. En toch, zo walgelijk en eerloos als ik was, ik haakte ernaar een fijnzinnig en beschaafde man te zijn, in een overmaat van onbenulligheid' (III, 1).

Op 17-jarige leeftijd ging hij samenwonen met een vrouw. Bij haar kreeg hij al snel een zoon, Adeodatus. Achteraf beleed Augustinus eerlijk: 'Tijdens die jaren leefde ik met één

vrouw: zij was niet met mij verbonden in wat een wettig huwelijk heet, maar als buit opgespoord door mijn zwervende, van wijsheid verstoken hartstocht. Niettemin leefde ik met één vrouw, en ook tegenover haar bewaarde ik eerlijk de trouw in de samenleving' (IV, 2).

Augustinus ging in de Bijbel lezen. De intellectuele student raakte echter gedesillusionneerd door de eenvoud van de Bijbel.

Omgang met andere studenten

Augustinus was niet een eenzame student. Hij had regelmatig contacten met andere studenten. In zijn "Belijdenissen" lezen we over: 'samen praten, samen lachen, elkaar vriendelijk ter wille zijn, samen boeken in mooie taal lezen, samen speels zijn en samen ernstig worden, bij tijd en wijle van mening verschillen zonder haat, als iemand het oneens was met zichzelf, en juist door die schaars voorkomende onenigheid fleur geven aan de eensgezindheid van meestal, iets aan of van elkaar leren, bedrukt naar de afwezige vrienden verlangen, verblijd de aankomende ontvangen: door deze en soortgelijke tekens, uit harten vol liefde en wederliefde naar buiten tredend door mond en tong en ogen en duizend heerlijke gebaren, als met brandbare stoffen de zielen in gloed zetten en die vele zielen maken tot één' (IV, 13).

Theatervoorstellingen

Onthullend is wat Augustinus schrijft over het bezoeken van theatervoorstellingen. 'Geestdriftig ging ik op in de theatervoorstellingen, vol beelden van mijn ellende en vol brandstof voor mijn vuur. Hoe moeten wij verklaren dat de mens daar verdriet wil

hebben bij het kijken naar smartelijke en tragische voorvallen, waarvan hij toch zelf niet het slachtoffer zou willen zijn? En niettemin wil hij er verdriet door ondergaan, de toeschouwer, en is juist dat verdriet zijn genot' (III, 2).

'Ik was een uitbinker in de school van de retor, waarover ik mij hoogmoedig verheugde en zwol van verwaandheid (III, 6). 'Ik was begerig uit te blinken, met het eerezuchtig en verwerpelijk oogmerk de menselijke onbenulligheid te plezieren' (III, 7). 'Voze roem bij het publiek najagend, tot en met theatersuccessen, prijsvraaggedichten, enz' (IV, 1).

Augustinus had in zijn studententijd ook te maken met verkwisting (onderschijn van vrijgevigheid), hebzucht en afgunst (II, 13). 'Ik ben van u gedeserteerd en ik heb ver van uw vastheid rondgedoold, mijn God, in de jaren dat ik volwassen werd, en ik ben voor mijzelf een land van nood geworden' (II, 18).

Voor zijn studie moest de 19-jarige Augustinus het boek "Hortensius" van de wijsgeer Cicero bestuderen. Het ging vooral om de stijl, maar de inhoud raakte hem geweldig. Cicero wees erop dat alle mensen naar geluk streven. Ze zoeken dat echter in rijkdom en eer en raken zo verstrikt in allerlei hartstochten. Daardoor en vooral ook door de vrees voor de dood wordt het leven ongelukkig. Slechts de wijsbegeerte brengt redding. Zij leert dat niet het zinnelijke, maar het geestelijke leven het ware is. Zij schenkt ons rust in het leven en doet ons de dood kalm tegemoet zien.

'Dat boek bracht een ommekeer in mijn gevoelens teweeg; het richtte mijn gebeden op U, Heer, en deed mijn wensen en begeerten veranderen. Waardeloos werd mij eensklaps alle ijdele hoop en met een ongelooflijke hartegloed ging ik naar de onsterfelijkheid van de wijsheid verlangen' (III, 7).

Augustinus kreeg een onrustige ziel. Hij zag in dat het zingenot en de toejuichingen vanwege zijn welsprekendheid zijn begeerte naar wijsheid en geluk niet konden vervullen.

Bijbellezen

Augustinus ging in de Bijbel lezen. De intellectuele student raakte echter gedesillusionneerd door de eenvoud van de Bijbel. Het viel hem op dat de Heilige Schrift niet voldeed aan de

welsprekende stijl van de bekende auteurs van zijn tijd. Van de filosoof Plato had hij immers geleerd dat ware schoonheid en waarheid samen opgingen. Iets dat in een slechte stijl geschreven is, bevat geen waarheid. Later schrijft hij hierover: 'Want zoals ik nu spreek, dacht ik toentertijd niet, toen ik mij met die Schrift bezig ging houden; ik kreeg veeleer de indruk dat ze niet verdiende vergeleken te worden met de verheven waardigheid van een Tullius Cicero. Dat kwam

omdat mijn opgeblazenheid afkerig was van haar bescheidenheid en omdat mijn blik niet tot haar binnenste wist door te dringen. Zij was evenwel van dien aard, dat zij met de kleinen meegroeide. Ik echter achtte het beneden mij klein te zijn, en opgezet van eigenwaan vond ik mezelf een groot man' (III, 9).

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch

BOEKENNIEUWS

"Rebekka volgen", Bijbelstudie voor vrouwen. Serie Vrouw Vandaag deel 3; A.M.P.C. van Hartingsveldt-Moree; uitg. de Banier, Apeldoorn, 2014; ISBN 978 90 336 09824; 70 blz.; € 8,95.

Er kan in het leven heel wat gebeuren wat ons verwart en strijd geeft. Dat lezen en overdenken we in dit boekje met tien Bijbelstudies over het volgen van Rebekka. Ze is ons ten voorbeeld. 'Het aanvaarden van Gods leiding en het volgen van Zijn wil is de beste weg om dagelijks te bewandelen'. Door de zondeval is ons verstand echter verduisterd en onze wil verkeerd. 'We stellen liever ons vertrouwen op onszelf of anderen dan op de Heere'. Daarom hebben we een Verlosser nodig, Die 'verlost van een ik-gericht leven en het leven richt op God, zoals het in de schepping was bedoeld'.

In het eerste hoofdstuk zien we Rebekka op een gewone dag ijverig bezig als Eliëzer haar ontmoet. Hij verwondert zich over de leiding van de Heere en hijervaart dat Gods voorzienigheid over de kleinste dingen van elke dag gaat. Aan ons wordt de vraag gesteld: 'Zie jij Gods leiding in je leven?'

Het doel van Eliëzers reis is om een vrouw voor Izak te halen. Daarover wordt in de tweede Bijbelstudie nagedacht. Bereidwillig stemt Rebekka toe met Eliëzer mee te gaan. Ze volgt Gods leiding zonder de uitkomst te weten. Hoe besluitvaardig is ze in deze onzekere dagen.

In haar huwelijk komt ze voor raadsels te staan. Hoe kan het dat ze - terwijl ze toch

de wil van de Heere volgde - geen kinderen krijgt? 'De Heere volgen gaat vaak niet zonder strijd. Misschien moet je dat ook over je eigen leven zeggen'. Rebekka raakt in verwachting, maar wat geeft dat vragen, strijd, verwarring en emoties. Ze gaat ermee naar de Heere. Vanuit teksten uit het Oude en Nieuwe Testament wordt gevraagd, wat opvalt, welke overeenkomst we zien en wat ons raakt.

Tot nu toe was Rebekka ons ten voorbeeld, maar in hoofdstuk 6 wordt dat an-

ders. Er komt verwijdering in het hechte gezin. Izak kiest zijn eigen weg in het liefhebben van Ezaü. Naar aanleiding daarvan wijst de schrijfster op het huwelijksformulier: 'Lees de eerste zin. Wat valt je op?'

Tussen Ezaü en Jakob is een groot verschil, ondanks dat ze beiden het verbondsteken dragen en dezelfde opvoeding krijgen. In Romeinen 9 vers 13-16 lezen we de oorzaak daarvan. 'Kun je dat begrijpen?' Het is om Gods onbevattelijk eeuwig welbehagen.

Over de christelijke en godzalige opvoeding, de grote verantwoordelijkheid van de ouders, over kinderen die de kerk verlaten, de hoop voor verloren zonen en dochters zolang zij leven, wordt in deze Bijbelstudie nagedacht.

Rebekka neemt tenslotte in hoofdstuk 10 de touwtjes zelf in handen, waar ze had moeten loslaten. Ook dat is een levensles. 'Ook al begrijp je Gods weg niet, laat los. Geef het over aan de Heere. Laat Hem Zijn werk doen en volg!'

Zo laat de schrijfster door middel van de tien hoofdstukjes met vragen - waarbij iedere keer de Bijbel opengaat! - ons nadenken over herkenbare situaties, die vanuit het leven van Rebekka naar voren komen. De leerzame Bijbelstudies kunnen zowel individueel als in groepsverband - bijvoorbeeld door vrouwenverenigingen - gebruikt worden. Van harte aanbevolen!

Eerder verschenen deze Bijbelstudies in de rubriek "Vrouw Vandaag" in de GezinsGids.

H.I. Ambacht, A. Teerds-Gertenbach

FACTUUR ABONNEMENTSGELD

Bij dit nummer van De Saambinder treffen de zelf-betalende abonnees een acceptgiro aan voor de betaling van het abonnementsgeld over de periode oktober 2014 t/m 31 maart 2015. Het abonnementsgeld over deze periode bedraagt € 12,-. Bedragen boven de € 12,- worden bij de verwerking geboekt als overbetaling. Voor de vele overbetalingen die wij steeds mogen ontvangen zeggen wij u hartelijk dank! Het positieve exploitatiesaldo van De Saambinder komt ten gunste van de Emerituskas.

Wilt u bij uw betaling gebruik maken van de acceptgiro en deze betaling a.u.b. **voor 23 oktober 2014** uitvoeren? Met een tijdige betaling helpt u ons heel erg, er zijn meer dan 19.000 abonnees en het versturen van betalingsherinneringen kost tijd en geld! Bij niet-tijdige betaling moet daarom € 2,- aan extra (invoederings)kosten in rekening gebracht worden.

Indien u via automatische overschrijving of via internetbankieren betaalt, wilt u er dan voor zorgen dat de betaling wordt overgemaakt naar IBAN: NL11INGB0000064327 t.n.v. De Saambinder te Woerden onder vermelding van het betalingskenmerk en/of het debiteurnummer?

L.J. Goud,
penningmeester De Saambinder

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Aagtekerke: ds. A. Schot te Nunspeet;
Te 's-Gravenzande en Vlaardingen:
ds. J.J. Tanis te Middelburg-Zuid;
Te Oostkapelle:
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
Te Oudemirdum:
ds. M. Karens te Werkendam;
Te Nieuwerkerk (Zld):
ds. L. Terlouw te Barendrecht;
Te Veen:
ds. K. Boeder te Terwolde-De Vecht;

BEDANKT

Voor Nijkerk:
ds. A. Vermeij te Nieuw-Beijerland.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOES 15 SEPTEMBER 2014 IN DE SIONKERK TE GOES

De predikant van de roepende kerk 's-Gravenpolder, ds. S.W. Janse, opent op de gebruikelijke wijze. De volgende zaken worden gememoreerd:

Overleden

- Op 11 januari 2014 is overleden Klaas Rottier, in de leeftijd van 88 jaar. Hij heeft de gemeente van Yerseke van 1 januari 1966 tot 1 januari 1998 geëerd als ouderling.

Jubilea

- Op 6 maart 2014 mocht ds. D.W. Tuinier herdenken 12,5 jaar geleden als predikant bevestigd te zijn in zijn eerste gemeente Terwolde-de Vecht.
- Op 23 juni 2014 mocht ouderling A.J. de Kraker van 's-Gravenpolder herdenken 40 jaar ambtsdrager te zijn, eerst bijna twee jaar diaken, daarna ouderling
- Op 24 maart 2014 mocht ouderling G. van Veldhuisen te Waarde herdenken 25 jaar ambtsdrager te zijn, 2 jaar diaken en 23 jaar ouderling.
- Diaken M.C. Wisse te Goes mocht 25 jaar dienen in het ambt van diaken.

Overig

- Evangelist A. van Setten mocht per 1 september 2014 van de artsen zijn werk weer volledig hervatten.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. C.J. Meeuse; assessoren: ds. C. van Krimpen en ds. C. Sonneveld; scribe: ouderling S. Boogaard;

quaestor: ouderling L.J. Goud.

De classis neemt kennis van het Jaarverslag 2013 van de Redactionele commissie en Financiële commissie Kerkelijk Nieuws. De classis gaat akkoord met zowel de voorgestelde tariefsverhoging als de benoeming van diaken P.D. de Looft tot lid van de Financiële commissie in plaats van ouderling L.J. Goud.

Vervolgens komt het Jaarrapport 2013 van de Raad van Advies van Sirjon ter sprake. De preses leidt dit rapport in met te zeggen dat er op het gebied van de zorgverlening op dit moment veel te doen is. Gelukkig worden de ontwikkelingen zorgvuldig gevolgd.

Naar aanleiding van het jaarverslag van de classisdiakenen spreekt de classis over de GTA-avonden die vroeger gehouden werden, maar waar DMZ mee is gestopt. Verschillende afgevaardigden betrouwen deze gang van zaken. Diaken G.J. de Witte zegt dat dit mede komt doordat er voor verschillende GTA-bijeenkomsten (te) weinig belangstelling bestond. DMZ gaat wel door met GTD-bijeenkomsten, die speciaal bedoeld zijn voor diakenen. Verschillende andere instanties, zoals de CGO, het Deputaatschap KJGO, de Stichting Hulpverlening, zullen bijeenkomsten beleggen voor alle ambtsdragers. Het jaarverslag wordt verder goedgekeurd en de classisdiakenen worden bedankt en Gods zegen toegewenst in hun werk hiervoor.

Naar aanleiding van het Jaarverslag Commissie aangepaste catechisatie spreekt de preses zijn waardering uit voor het werk dat deze commissie mag verrichten. Het maakt altijd diepe indruk op hem.

Een kerkenraad heeft een agendapunt ingediend betreffende huiselijk geweld en kindermishandeling. Ondanks dat enkele zaken op de Generale Synode zijn besproken, o.a. de instructie voor ambtsdragers en het tot stand brengen van een adviespunt huiselijk geweld, verontrust het de kerkenraad dat er tot op dit moment nog steeds niets is georganiseerd voor de slachtoffers, en dat er nog steeds geen duidelijk tijdspad is. De kerkenraad verzoekt de classis om bij DMZ schriftelijk te willen aandringen op duidelijkheid en als het traject te lang

opgehouden zou worden, zelf tijdelijk tot een laagdrempelig systeem te komen waarbij slachtoffers via internet met hun vragen terecht kunnen. Verder stelt deze kerkenraad voor om de Stichting Hulpverlening onderzoek te laten doen naar een meldcode die ook voor onze gemeenten waardevol kan zijn.

De preses onderstreept de urgentie van de vraag, mede ook in het licht van het rapport van Movisie. Het is echter een (begrijpelijk) misverstand dat er niets gebeurd is. Begrijpelijk, omdat dat wat er gebeurd is, veelal achter de schermen heeft plaatsgevonden. De beloofde notitie over dit project 'Huiselijk geweld en seksueel misbruik' zal binnenkort beschikbaar zijn.

De kerkenraad van Hoedekenskerke wordt aangewezen als roepende kerk om de classis samen te roepen op woensdag 14 januari 2015 om 19.30 uur in de Sionkerk te Goes.

Op verzoek van de preses eindigt ouderling J.P.M. van Dam van 's-Gravenpolder op de gebruikelijke wijze.

S. Boogaard, scribe

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS THOLEN 1 SEPTEMBER 2014

1. Opening

Namens de roepende kerk van Nieuwerkerk opent ds. J. van Belzen de vergadering op de gebruikelijke wijze. Vervolgens worden o.a. de volgende gebeurtenissen gememoreerd die sinds de vergadering van 15 januari jl. hebben plaatsgevonden.

Jubilea

In oktober 2013 was ouderling J. Tanis van Ouddorp 30 jaar ambtsdrager. In maart 2014 was ouderling W. Roozmond van Dinteloord 40 jaar ambtsdrager. 1 april 2014 was ouderling G.C. Slingerland van Oosterland 30 jaar ambtsdrager. 3 april 2014 was ouderling J.P. Geluk van Poortvliet 50 jaar ambtsdrager.

In april 2014 werd te Dinteloord na 60 jaar afscheid genomen van H. de Frel als organist.

In mei 2014 was J. van de Merbel 40 jaar organist te Dinteloord.

Overleden

11 februari 2014 overleed te Dirksland oud-ouderling A.H. ten Hove in de leeftijd van 88 jaar.

18 maart 2014 overleed mev. Houtekamer-Otte, echtgenote van ouderling G.E. Houtekamer van Oosterland, in de leeftijd van 65 jaar.

12 april 2014 overleed ouderling J.P. Ge-

luk van Poortvliet in de leeftijd van 82 jaar.

15 april 2014 overleed ouderling A.J. van der Sluijs van Oude-Tonge in de leeftijd van 72 jaar.

2 juli 2014 overleed Mevr. J. Bosman-van der Maas, echtgenote van ouderling J. Bosman van Middelharnis in de leeftijd van 63 jaar.

Hierna spreekt ds. J. van Belzen een openingswoord n.a.v. Hoséa 11:8 *Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm, u overleveren o Israël? Hoe zou Ik u maken als Adama, u stellen als Zeboïm? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tezamen ontstoken.*

2. Moderamen

Het moderamen wordt als volgt samengesteld:

Ds. J. van Belzen,	preses
Oud. M. de Geus,	scriba
Ds. E. Bakker,	assessor
Oud. E.B. van der Helm,	assessor
Oud. J. Bosman,	quaestor

3. Ingekomen stukken

Door de redactionele en financiële commissie Kerkelijk Nieuws is aan alle kerkenraden het financieel jaarverslag 2013 en de begroting 2014 toegezonden. Ouderling K.J. Nipius van Ooltgensplaat licht het rapport kort toe en wijst daarbij op de toename van de portokosten die het noodzakelijk maakten om reeds voor deze vergadering een verhoging toe te passen van de tarieven. De vergadering gaat vervolgens akkoord met de volgende punten:

- benoeming P.D. de Looft van Yerseke als vervanger van L.J. Goud van Yerseke als lid van de financiële commissie.
- het verlenen van mandaat aan de financiële commissie om, wanneer de kostenontwikkelingen aanleiding geven, tussentijds tarieven te kunnen aanpassen zonder voorafgaande toestemming van de classis, maar wel met verantwoording achteraf.
- het financieel jaarverslag 2013 en de begroting 2014 goed te keuren.

4. Punten van behandeling

a. Gehandicapten catechisatie op Goeree-Overflakkee

Ouderling B.C. Kooij van Dirksland hoopt komend seizoen de gehandicapten catechisatie te verzorgen zowel op Tholen als op Goeree-Overflakkee. Momenteel wordt geïnventariseerd waar de meeste vraag is om zo de beste locatie voor het geven van de catechisatie te bepalen. De tijdstippen zullen zijn om 11.00 uur op Goeree-Overflakkee en om 14.00 uur op Tholen op de eerste zaterdag van de maand. Nadere informatie volgt.

b. Verslagen kerkvisitatie

Visitatie heeft plaatsgevonden in de gemeenten Dirksland, Nieuwerkerk, Nieuwe-Tonge, Oude-Tonge en Oosterland. Er zijn geen inhoudelijke opmerkingen over de afzonderlijke verslagen.

c. Verdeling consulentschappen

Met de bevestiging van kandidaat P.D. den Haan als predikant van de gemeente Tholen gaat de vergadering akkoord met de volgende verdeling van de consulentschappen per 1 september 2014.

Ds. E. Bakker: Ooltgensplaat, Ouddorp, Sint-Annaland en Tholen met afdeling Sint Philipsland;

Ds. J. van Belzen: Dinteloord, Nieuwerkerk, Nieuwe-Tonge, Oude-Tonge en Scherpenisse;

Ds. P.D. den Haan: Middelharnis met afdeling Stad aan't Haringvliet en Poortvliet;

Ds. S. Maljaars: Dirksland, Herkingen, Melissant en Oosterland.

5. Aanwijzing roepende kerk

De gemeente van Nieuwe-Tonge wordt aangewezen om de vergadering op 14 januari 2015 bijeen te roepen te Nieuwerkerk. De aanvang zal zijn om 19.30 uur.

6. Sluiting

Ouderling E.B. van der Helm eindigt de vergadering op de gebruikelijke wijze.

M. de Geus, scriba

■ WMO, JEUGDZORG EN PARTICIPATIEWET

De werkgroep Diaconaat en Toerusting van het deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg (DMZ) organiseert op vier plaatsen een voorlichtingsbijeenkomst over de WMO, de Jeugdzorg en de Participatiewet voor diakenen. Op **11 oktober in GOES en VEENENDAAL** en op **1 november in APELDOORN en BARENDRECHT**. Alle bijeenkomsten zijn op zaterdagmorgen in het kerkgebouw van de genoemde Gereformeerde Gemeenten van 9.30-12.30 uur. Inloop met koffie vanaf 9.00 uur. Wij hebben bewust voor de morgen gekozen zodat u de middag nog zelf kunt invullen.

In Lisse is 12 april j.l. reeds een bezinningsbijeenkomst geweest, maar broeders uit deze regio zijn uiteraard van harte welkom een van de genoemde bijeenkomsten bij te wonen.

Voor meer informatie verwijzen wij de diakenen graag naar onze website www.deputaatschapdmz.nl.

■ DOVENDIENST TE GOUDA

Op **zaterdag 11 oktober** hoopt student W.A. Zondag voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

BERICHTEN

■ REGIO-AVOND BOND VROUWVERENIGINGEN TE AALBURG

De Bond van Vrouwenverenigingen organiseert op **donderdag 9 oktober** een regioavond in Aalburg. Ds. J. van Rijswijk hoopt deze avond voor ons te spreken over "Rondom ons zijn engelen?" Ook belangstellenden zijn hartelijk welkom! De avond begint om 19.30 uur.

■ ACTIEMARKT TE BARENDRECHT

Op **zaterdag 11 oktober 2014** hopen we onze jaarlijkse actiemarkt te houden ten bate van het bouwfonds Geref. Gemeente Barendrecht. Deze markt zal gehouden worden in de loods van de firma Kraaijeveld, Handelsweg 190 te Ridderkerk. Ook voor de kinderen is er een en

ander te doen. De markt begint om 10.00 uur en duurt tot rond 14.30 uur.

■ VERKOOPDAG IN DORDRECHT

In Dordrecht wordt op **zaterdag 11 oktober** een verkoopdag gehouden door de zendingsvereniging Lioba. Voor de kinderen zijn er verschillende activiteiten. Locatie: Wartburg College, Locatie Mar-nix, Prof. Waterinklaan 41 te Dordrecht. De opbrengst is bestemd voor zending en kerk. De dag duurt van 10.00 tot 15.00 uur.

■ VERKOPING TE MIDDELBURG

De vrouwenvereniging "Persis" van de Geref. Gemeente van Middelburg-Centrum, organiseert een verkoping op **zaterdag 11 oktober** van 10.30-14.00 uur.

Locatie: Ter Hoogkerk, Willem Teellinckstraat 3, Middelburg.

■ VERKOOPDAG TE NIEUW-BEIJERLAND

De vrouwenvereniging Tryfena uit Nieuw-Beijerland organiseert, in samenwerking met de plaatselijke zendingscommissie, op **zaterdag 11 oktober** een verkoopdag met rommelmarkt. Tijd: van 10.00 tot 14.00 uur. Plaats: kerkgebouw Geref. Gemeenten, Middelstraat 13. De baten zijn voor het zendings- en evangelisatiewerk.

■ +15 AVOND TE AALBURG

"Jij en... seksualiteit" Daarover spreekt Erik-Jan Verbruggen (werkzaam bij De Vluchtheuvel) op zaterdag 4 oktober in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Polstraat 4, Aalburg. Alle jongelui vanaf 15 jaar zijn van harte welkom. Aanvang: 19.30 uur.

■ PSALMZANGAVOND TE NUNSPPEET

In de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet wordt op **zaterdag 18 oktober** een Psalmzangavond met bovenstem gehouden. Collecte voor de stichting Timotheos.

Ds. A. Schot zal een meditatie verzorgen. De begeleiding van de samenzang is in handen van Dick Slagman (organist van de Noorderkerk in Rijssen).

Diverse bovenstemgroepen uit de regio (Elspeet, Putten, Barneveld) verlenen hun medewerking. Aanvang: 19.30 uur.

■ ZANGAVOND/CD-PRESENTATIE TE WERKENDAM

Zangavond en CD-presentatie door jeugdkoor Asaf, jongerenkoor Cantilena, gemengd koor Sjier Hasjiriem, mannenkoor DEV en enkele instrumentalisten op **zaterdag 4 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Werkendam. Meditatie door ds. M. Karens. Collecte t.b.v. Siloah, locatie Werkendam.

■ SAMENZANGAVOND IN YERSEKE

Op **zaterdag 11 oktober** zal er een Dathesamsenzangavond gehouden worden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Yerseke. Ds. C. van Krimpen hoopt de opening, een meditatie en de sluiting te verzorgen. Het orgel zal gespeeld worden door Pieter Heykoop. De aanvang is 19.30 uur. Collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

■ ORGEL- EN SAMENZANGDAG IN ZALTBOMMEL

Op **11 oktober** organiseert de Vereniging Organisten Geformeerde Gemeen-

ten (VOGG) een landelijke orgel- en samenzangdag in de Grote Kerk te Zaltbommel. De organisten Hugo Bakker en Gerrit Christiaan de Gier werken aan deze dag mee. Er wordt ruime aandacht gegeven aan de nieuwe muziekbundel van de VOGG. In de middagpauze is er voor kinderen gelegenheid het grote orgel te bespelen. Aanvang 10.30 uur. Ieder is hartelijk welkom.

■ VAKANTIEWEEK VOOR MENSEN MET DEMENTIE EN HUN MANTELZORGER

De Commissie Vakantieweken voor mensen met een beperking (CVB) organiseert al ruim veertig jaar vakanties 'in eigen sfeer'. Door de vergrijzing en het ouder worden van de bevolking stijgt het aantal mensen met dementie de laatste jaren explosief. Daarom inventariseert de CVB momenteel de behoefte aan een vakantieweek voor mensen met dementie (bv. de ziekte van Alzheimer) en hun mantelzorger. Dit kan een echtgeno(o)t(e), zoon of dochter, een ander familielid of vriend(in) zijn. Wij stellen het op prijs als u uw belangstelling wilt melden bij mev. G.A. Hoogendoorn-de Raaf, E: cvb.gasten.lb@vrouwenbondgergem.nl of T: (033)2863366.

■ KENNISMAKEN MET DE OASE TE OUDDORP

Ruim een jaar geleden ging diaconaal gastenhuis de Oase van start in Ouddorp. Sindsdien vonden veel gasten hun weg naar Ouddorp. Gedurende een aantal weken verbleven zij in de Oase. Om op adem te komen, om de balans te her vinden. We kunnen vaststellen dat het gastenhuis voorziet in een behoefte. Er is

veel nood! De Oase is een initiatief vanuit de reformatorische kerken; gasten vanuit het hele land zijn welkom.

De Oase organiseert op **7 oktober 2014** een informatieavond met als thema '**Als het leven om een adempauze vraagt**'. Een mooie gelegenheid om kennis te maken met het gastenhuis, eerste ervaringen te delen of te oriënteren op vrijwilligerswerk in de Oase.

Iedereen hartelijk welkom!

Datum: 7 oktober 2014, 19.30 uur (inloop vanaf 19.00 uur met koffie).

Locatie: Eben-Haëzer, Preekhillaan 3, Ouddorp.

Info: www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl of 085-4898886.

Aanmelden kan telefonisch of via info@diaconaalgastenhuisdeoase.nl

TIJDELIJKE HUISVESTING CENTRAAL BUREAU TE WOERDEN

In de periode van oktober 2014 t/m januari 2015 zal het Centraal Bureau gerenoveerd worden. Tijdens deze periode is het Centraal Bureau op een andere locatie gehuisvest (op loopafstand van het huidige pand). Vanaf **14 oktober** is het tijdelijk adres: Centraal Bureau Gereformeerde Gemeenten, Watermolenlaan 4, 3447 GT Woerden. De telefoonnummers blijven ongewijzigd. In verband met de verhuizing is het Centraal Bureau op **8 en 9 oktober** slechts beperkt telefonisch en per e-mail bereikbaar. Van **10 t/m 13 oktober** is het CBGG telefonisch en per e-mail helemaal niet bereikbaar.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 5 OKTOBER 2014

Aagtekerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer en 19.00 uur stud. M.H. Schot; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Amsterdam-Noord 18.00 uur stud. H. van der Heiden; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Arnhem 15.00 uur ds. A. Verschuure; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Beek-

bergen 10.00 uur ds. P. van Ruitenburg en 19.00 uur (bev. ambtsdr.) ds. K. Boeder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Borssele 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Boskoop 15.30 uur ds. H.A. van Zetten; Breda 14.30 uur ds. H. Hofman; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; Delft 15.30 uur ds. H. Paul; Deventer 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 17.00 uur ds. H.

Hofman; Ede 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enschede 17.30 uur ds. G. Bredeweg; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. G. Bredeweg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. G. Clements; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. M. Joosse en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Hilversum 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Hoedekenskerke 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Hoofddorp 18.30 uur ds. W. Visscher; Hoogvliet 18.30 uur ds. W. Silfhout; Houten 16.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. S.W. Janse; Kapelle-Biezeling 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. H. Paul en 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Lelystad 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. W. Visscher; Marknesse 19.00 uur ds. A. Schot; Meeuwen 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 15.00 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 16.30 uur ds. J. Driessen; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Nieuwerter Aa 19.00 uur ds. P. Mulder; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Nijkerk 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 19.00 uur ds. B. Labee; Nisse 9.30 en 14.30 uur stud. M.H. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Opheusden (in Ger. Gem. in Ned.) 12.00 (H.D.) en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Ouddorp 14.30 uur ds. J. van Belzen; Oudemirdum 14.30 uur stud. W.A. Zondag; Poederrijen 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Puttershoek 10.00 uur ds. H. Hofman en 19.00 uur ds. M. Joosse; Rhenen 18.00 uur ds. P. van Ruitenburg;

Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur (bev. ambtsdr.) ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 15.30 uur ds. W. Harinck; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 18.30 en 19.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. Driessen en 15.00 uur (H.D.) ds. W.J. Karels; Rotterdam-Centrum 14.30 uur ds. G. Pater; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. C. Harinck; Scherpenisse 9.30 (H.A.) en 14.00 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Sint Annaland 18.30 uur ds. C. Harinck; Sint Philipsland 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 16.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Spijkenisse 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Tholen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder en 18.30 uur stud. H. Brons; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur stud. W.A. Zondag; Utrecht 10.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 19.00 uur ds. L. Terlouw; Vlissingen 18.30 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 15.30 uur stud. H. Brons; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30, 14.00 en 18.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. H. van der Heiden; Wierden 17.00 uur ds. J.M. Kleppe; Woerden 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 14.30 uur ds. J. Schipper; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

■ DINSDAG 7 OKTOBER 2014

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Drachten 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Lisse 19.45 uur ds. D.W. Tuinier (voor de zending); Meeuwen 19.30 uur ds. G. van Manen; Nijkerk 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ WOENSDAG 8 OKTOBER 2014

Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. G. Pater; Beekbergen 19.30 uur ds. G. Beens;

Borssele 19.30 uur ds. M. Joosse; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. G. Bredeweg; Hilversum 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. E. Bakker; Leiderdorp 19.30 uur ds. M. Karens; Meliskerke 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nisse 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Oosterend 19.00 uur ds. A. Vermeij; Opperdoes 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. Schipper; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. W. Visscher; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Wageningen 19.30 uur ds. A. Schot; Zwijndrecht 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ DONDERDAG 9 OKTOBER 2014

Bodegraven 19.30 uur stud. W.A. Zondag; Boskoop 19.30 uur stud. M.H. Schot; Delft 19.30 uur ds. D. de Wit; Kapelle-Biezeling 19.30 uur (H.D.) ds. G. van Manen; Kootwijkerbroek 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Leerdam 19.30 uur ds. J. Schipper; Naaldwijk 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Nieuwdorp 19.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. M. Mondria; Nunspeet 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Ouddorp 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Scherpenisse 14.30 uur (huw.bev.) ds. E. Bakker; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder.

■ VRIJDAG 10 OKTOBER 2014

Barneveld-Zuid 14.15 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Doetinchem 13.30 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens; Hendrik-Ido-Ambacht 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Kampen 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. IJsselstein; Kootwijkerbroek 14.15 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Middelburg-Centrum 14.15 uur (huw.bev.) ds. J.M.D. de Heer; Nunspeet 14.15 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Sint Annaland 13.30 uur (huw.bev.) ds. S. Maljaars; Tholen 14.15 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 5 OKTOBER 2014

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 61) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

TE HUUR, per 1 nov, 1 á 2 pers. huisje , met mooie erker, landelijk gelegen, in omgeving Waardenburg, kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl of bel: 0653933283

AMELAND-TERSCHELLING-BAKKEVEEN-OMMEN-HARDENBERG

Heerlijk nog even genieten van de herfst/vakantie v.a € 125 p.w. 0512-516096 zie info www.vdsluisvakanties.nl

Te huur in centrum Opheusden appartement op mooie locatie met prachtig uitzicht. 3 kamers en grote bergzolder. Prijs n.o.t.k. Voor info: 06-47058040

Woonruimte aangeboden
Per medio november te huur nieuw royaal appartement op 1e verdieping. Omgeving Woerden, 2 slaapkamers, eigen keuken, badkamer, toilet en berging. 06 - 14 57 93 25.

Yerseke – Ger. Gem.

D.V. zaterdag 11 okt. - 19.30 uur
Datheensamenzangavond
Organist: Pieter Heykoop
Leiding: Ds. C. van Krimpen

Vakantiewoning "Haus Irmgard"
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland) ± 25 km vanaf de moezel en ± 25 km vanaf de Rijn. 25 slaappleatsen, onderverdeeld in div. appartementen. www.hausirmgard.nl 0621291825

Te koop in Bodegraven
Perfect onderhouden fraai vrijstaand herenhuis in villawijk met 4 slaapkamers en garage. Onder architectuur aangelegde op ZW gelegen tuin. Perceeloppervlakte 385 m2. Nabij kerk, school, station, uitvalswegen (A-12) en Reeuwijkse Plassen. **Vraagprijs € 450.000 k.k.**
Info: Viavesta Makelaars
0182 511 283 / 06 53 96 19 42

Te huur luxe gastenverblijf te Barneveld. 2-3 pers. Veel privacy. Tel. 0342-412663

Voor Verantwoorde Boeken!
www.derooboeken.nl
078-6124081

NIEUW William Tiptaft
De geestelijke metgezel van Philpot
17 preken met brieven, 360p €19,50
Afscheiding & Raadgevingen
JC Philpot 352p €22,50
078-6933783 www.hetbraambos.nl

STRESS
ONZEKERHEID
ROUW
AUTISME
HUWELIJK
VERLIES
OPVOEDING
SEKSVERSLAVING
ADHD

ABConsults
psychosociale hulpverlening & advies
Albert Bronkhorst
06 108 355 95
www.abconsults.nl

0182 - 35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begrafenisverzorging
www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:
Relatieproblemen, Opvoedingsvragen, Gedragsproblemen, Traumatische ervaring(en), Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen), Arbeidsproblemen, Autisme Spectrum Stoornis

Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Boekhandel De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

VERHUIZERS MET MEÉR INHOUD

Verhuizen? Kies voor de erkende vakspecialisten van **R. Vlot & Zn. of Kattenberg**. Voor particulieren, bedrijven, scholen en (zorg)instellingen; wij kunnen u compleet zorgeloos verhuizen!

VLOT EN KATTENBERG.
Specialisten van huis uit.

WWW.VERHUIZERSMETINHOUD.NL

verhuizingen
KATTENBERG

Kattenberg Verhuizingen
033 - 465 67 75

MONDIAL MOVERS
R. Vlot & Zn Verhuizingen

R. Vlot & Zn. Verhuizingen
0184 - 61 61 66

Zorgboerderij Groot Kootwijk biedt vanaf mei 2014 ook dagbesteding aan christelijke ouderen.
Wij willen op D.V.16 oktober een open ochtend organiseren.
Vanaf 9.00 uur kunt u bij ons terecht voor de koffie.
Graag tot ziens op D.V. donderdag 16 oktober a.s.
Graag vooraf aanmelden.

Familie Brandsen
Van Amerongenweg 9
3771 LM Barneveld
0342-422432
corrie@grootkootwijk.nl
www.grootkootwijk.nl

Ervaring met: scholen, kerken, bedrijven en instellingen door het hele land.

VAN RIJN
BRANDBEVEILIGING B.V.
VEILIGHEIDSOPLEIDINGEN B.V.

Controle en onderhoud van: Brandblussers • Brandkranen
Brandslangspels • Droge blusleidingen • Verbandtrommels
Nood- en vluchtwegverlichting • AED

Opleidingscentrum: BHV • EHBO / kinder EHBO
Reanimatie & AED • VCA Communicatie
Kleine blusmiddelen • Ontruimingsoefening

088 112 9999

www.vanrijnbrandbeveiliging.nl

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Bed & Breakfast "JACOLINA"

Ontspannen in eigen sfeer, in de Betuwe. Landelijke plek, comfortabele ruime kamers.

www.benb-jacolina.nl

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstofferling
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

KLEIN
K L E D I N G

DE NIEUWE NAJAARSCOLLECTIES VOOR IEDERE GELEGENHEID
KLASSIEKE DAMESKLEDING NOG MEER UITGEBREID

GEKLEDE HERENKOSTUUMS IN ALLE MATEN
(OOK ZWART EN ANTRACIETGRIJS)

U SLAAGT ALTIJD DANKZIJ ONS SPECIALE MAAT-WISSELSYSTEEM

Zierikzee 0111 - 85 08 87 Sliedrecht 0184 - 49 10 10
Shop modemerken online: www.KleinKleding.nl

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisonderningtreur.nl
info@begrafenisonderningtreur.nl

Begrafenisonderning Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Van Horssen bv

BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

D.W. Schipper J. Kooijman
010-458 31 12 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg**ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

Begrafenisonderning

De Jongh

H. de Jongh
P.H. van der Leer
D.D.E. Melieste

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begrafenissen.

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam **0184 - 611154**
Waardenburg **0418 - 652039**
Werkendam **0183 - 701017**
Papendrecht **078 - 8200399**

www.begrafenisonderningdejongh.nl

Psalmzangavond Zaltbommel Sint-Maartenskerk

DV zaterdag 25 oktober.
m.m.v. Betuwse bovenstengroep
Mannenkoor Deo Juvante
Kesteren.

Peter Wildeman: orgel

Ds. M. Karens: leiding

aanvang: 19.30 uur

Toegang: vrij

Collecte t.b.v. Hudson Taylor

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw · restauratie · overplaatsing · onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Begrafenisverzorging Janssen

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36

Dienstverlening in geheel Zeeland

Wilsbeschikking

"Zo wil ik het. Als mijn sterven daar is."
kunt u bij ons aanvragen.

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

Havikskruid 10
4421 MN Kapelle
06. 53 23 73 20

Wij verlenen geen medewerking aan
het verzorgen van crematies.

Daarin zijn wij uniek in regio
De Bevelanden

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begrafenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out ·
depressie · faalangst · fobie ·
gedragsproblemen · identiteitspro-
blemen · lichamelijke spannings-
klachten · negatief zelfbeeld ·
onzekerheid · opvoedingsproble-
men · paniek · piekeren · PDD-
NOS · relatieproblemen · slaap-
problemen · somberheid · span-
ning · stress · syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Veluwe vakantie?

www.gevarieerdevakanties.nl

Echt lekker
even eruit!

Casa Familia

VOORTHUIZEN • Kieftveen 30-B, Voorthuizen

T: 0342-47 83 80 • E: voorthuizen@casafamilia.net • I: www.casafamilia.net